

Fórum HN: Budoucnost práce

MALÁČOVÁ: UČIT SE LIDÉ MUSÍ CELÝ ŽIVOT, JINAK BUDOU BEZ MÍSTA

MINISTRYNĚ TVRDÍ, ŽE ÚŘADY PRÁCE MAJÍ NEZAMĚSTNANÝM LÉPE POMÁHAT S CELOŽIVOTNÍM VZDĚLÁVÁNÍM. LIDÉ HO ČÍM DÁL VÍCE POTŘEBUJÍ.

Markéta Šrajbrová
marketa.srajbrova@economia.cz

Když se v ostravském Dole Paskov přestalo před dvěma lety těžit uhlí, o práci přišla tisícovka lidí. Několik horníků se proto rozhodlo radikálně změnit obor. Přeskolili se na ajťáky a dnes se živí programováním. „Zní to jako sci-fi, ale to jsou přesně cesty, kterými bychom měli jít,“ prohlašuje ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová z ČSSD.

Bez ochoty vzdělávat se celý život už se Češi neobejdou, uvedla ministryně na Fóru Hospodářských novin. S celoživotním vzděláváním by podle ní měly pomáhat úřady práce. Nejprve se to ale budou muset naučit, což může trvat i deset let.

Úředníci musí více chodit do terénu a dobře znát fungování a potřeby firem ve svých regionech. Změny ministerstvo začíná chystat. „Potřebujeme úřady práce, které budou schopny reagovat na 21. století. Na to se v příštích letech soustředíme,“ slibuje Maláčová.

Už dnes úřady práce nabízí rekvalifikační kurzy, aby lidé mohli snáze změnit profesi, když ve své původní místo neseženou. V budoucnu by měli při nabízení kurzů lépe zohlednit uchazečův věk, vzdělání nebo případný handicap.

Země střední a východní Evropy se v současné době potýkají se stárnutím a úbytkem obyvatel, klesat proto bude i počet lidí schopných pracovat. Čechů bude za 30 let podle demografických předpovědí o pět procent méně a každý třetí bude starší 65 let. Trh promění i technologie, které mohou lidem práci usnadnit. Pokud s nimi ovšem udrží krok. „Všechno bude flexibilní. Nebudeme znát 40hodinový pracovní týden ani celoživotní kariéru v jedné oblasti,“ upozorňuje Maláčová.

“

Potřebujeme úřady práce, které budou schopny reagovat na 21. století. Na to se v příštích letech soustředíme.

“

Všechno bude flexibilní. Nebudeme znát 40hodinový pracovní týden ani celoživotní kariéru v jedné oblasti.

Letošní studie Mezinárodního měnového fondu upozorňuje, že k tomu, aby země střední a východní Evropy ustály nadcházející změny, potřebují více než jen rozvoj technologií a podporu celoživotního vzdělávání. Je třeba zapojit do práce skupiny, které zatím zůstávají stranou – matky malých dětí a seniory.

Věk odchodu do penze je nyní v Česku zastropovaný na 65 letech. Na neudržitelnost této hranice poukazuje například Národní rozpočtová rada nebo červencová zpráva ministerstva práce o stavu penzijního systému. Sama Maláčová ale zvýšení věku odchodu do důchodu odmítá.

Na druhou stranu ministryně souhlasí, že matkám je potřeba pomoci s rychlejšími návratem do práce, pokud budou chtít. Připomíná, že mezi mladými absolventy vysokých škol převažují ženy. Ve věkové skupině do 34 let je vysokoškolaček 40 procent, mužů s titulem jen 27 procent.

„Kdybych argument dovedla ad absurdum, nejprve investujeme desítky miliard do vzdělání žen, abychom je poté zaparkovali na mateřské a rodičovské,“ říká. Češky mohou na rodičovské zůstat až do čtyř let věku dítěte, což je v evropském srovnání rekordně dlouho.

Při pokusu o dřívější návrat do práce ženy často narážejí na nedostatek míst ve školkách a neochotu firem zaměstnat je na částečný nebo flexibilní úvazek. Ministryně slibuje poslat více peněz na provoz jeslí. Zároveň slibuje podporu sdílených pracovních míst, na nichž se bude moct střídát více zaměstnanců.

Další věc, kterou bude muset Česko podle Maláčové změnit, aby v budoucnu obstálo, je nízká cena práce. Tedy malé výdělky. Ministryně upozorňuje, že v zemi je teď 1,2 milionu lidí, kteří měsíčně vydělávají 20 tisíc korun a méně. Podle ní sice legálně pracují a dělají všechno správně, přesto

mají problém se uživit. Obzvláště když bydlí ve větším městě.

Maláčová přiznává, že v tom, jak platí své zaměstnance, má rezervy i stát. Některé tabulkové platy dokonce začínají pod úrovní minimální mzdy. Systém odměňování státních zaměstnanců už je podle ministryně přežitý a potřebuje upravit. „Chtěli bychom ho zjednodušit a učinit ho spravedlivým, aby žádná profese zaměstnance státu nezačínala pod minimální mzdou,“ nastínila Maláčová. Zároveň ale dodala, že neví, zda změny do voleb v roce 2021 stihnou.

Výdělky zaměstnanců v soukromém sektoru může stát ovlivnit navýšením minimální mzdy. Ta se zvedla naposledy na začátku letošního roku a činí 13 350 korun. Maláčová nyní navrhuje tři scénáře, o kolik by si nejméně placení zaměstnanci mohli polepsit od příštího roku: o 1150, 1350 a 1650 korun.

Zatímco firmy jsou ochotné smířit se s nárůstem maximálně o 700 korun, odboráři požadují 15tisícovou minimální mzdu. Maláčová prosazuje kompromisní navýšení na 14 700 korun. Rozhodnout bude muset vláda.

Zaměstnavatelé namítají, že zvyšování minimální mzdy tlačí nahoru také výdělky kvalifikovanějších pracovníků. Obávají se, že jim při takovém vývoji nezbudou peníze na investice do moderních technologií. Stejně jako některým ekonomům nebo ministryni financí Aleně Schillerové (ANO) firmám vadí i to, že opakované navýšování minimální mzdy nekopíruje tempo růstu průměrných mezd.

Zvýšení minimální mzdy je ale podle Maláčové nutné. „Člověk, který pracuje, by se měl uživit, a ne si jít požádat o dávky na úřad práce, jakmile mu skončí šichta,“ říká. Zároveň ale slibuje, že systém dávek zpřísní tak, aby na ně nespolehali lidé, kteří pracovat nechtějí.

Pohled do budoucna
Ministryně Jana Maláčová mluvila na Fóru HN o otázkách zaměstnanosti, flexibilních pracovních úvazcích, mzdách i budoucnosti práce v Česku.
Foto: HN – Josef Horázný

Partneři Fóra
Hospodářských
novin

s Janou
Maláčovou

Skupina ÚJV
TECHNOLOGIE | INOVACE | LIDÉ

EUROVIA
VINEPI